Strategi

Filmstrategi för Gotland 2027–2032

Fastställd av Regionfullmäktige
Datum 2026-12-09
Gäller 2027–2032
Ärendenr RS 2026/1886

Region Gotland
Besöksadress Visborgsallén 19
Postadress SE-621 81 Visby
Telefon +46 (0)498 26 90 00
E-post regiongotland@gotland.se
Org nr 212000-0803
Webbplats www.gotland.se

Filmstrategi för Gotland 2027–2032

Innehåll

1. Inledning **3**
1.1 Bakgrund 3
1.2 Målgrupp 3
1.3 Syfte 3

2. Kulturpolitiska utgångspunkter **4**
2.1 Nationell styrning 4
2.2 Regional styrning 4

3. Vision och strategiska inriktningar **5**
3.1 Samverkan, innovation och kompetens 5
3.2 Identitet, engagemang och kritiskt tänkande 5
3.3 Hållbar film på Gotland 5

4. Mål **6**
4.1 En fördjupad samverkan för filmen 6
4.2 Innovationsförmåga och nya arbetstillfällen 6
4.3 Filmkunnigheten är hög och en del av Gotlands beredskap 6
4.4 Gotlands unika filmarv engagerar och ger internationellt avtryck 6
4.5 Gotland är ett föredöme inom hållbar film 6

5. Genomförande och uppföljning **7**
5.1 Aktörer i samverkan 7
5.2 Handlingsplan 7
5.3 Uppföljning 7

Ärendenr RS 20xx/xxxx **Datum** [Beslut/Publiceringsdatum]

1. Inledning

Region Gotlands filmstrategi 2027–2032 fastställer övergripande inriktning och strategiska mål för filmen på Gotland. Strategin har tagits fram i dialog med Gotlands filmaktörer och med inspel från representanter för kulturliv, näringsliv och civilsamhälle, för att säkerställa ett brett perspektiv. Strategin beskriver vilka områden inom filmen som ska utvecklas under perioden och fungerar som en samverkansplattform för relevanta verksamheter och aktörer på ön.

1.1 Bakgrund

Filmen har länge varit viktig för Gotland. Med ett starkt filmarv, långsiktiga satsningar på professionell filmproduktion, en levande filmkultur och tidiga initiativ inom filmpedagogik har Region Gotland medvetet utvecklat filmen som både tillväxtfaktor och identitetsskapande kraft. Som tredje region i landet antog Gotland 2017 en egen filmstrategi, då för perioden 2018–2025. Strategin pekade på behovet av professionell produktion, talangutveckling och samverkan för att skapa långsiktig hållbarhet för områdets aktörer. De senaste tio åren har filmområdet genomgått stora förändringar. Globala skeenden som miljökris, pandemi, AI-utveckling och ett förändrat säkerhetsläge ställer nya krav även på filmens aktörer. Nya tittarvanor med minskande biopublik och ökat streamingfokus påverkar hela filmens ekosystem – från idéskapande och produktion till distribution och konsumtion. Under 2026 stöps den nationella filmpolitiken om. Utredningen ”*Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland*” (SOU 2025:24) har lyft behovet av ökad finansiering och ett stärkt filmarv. I propositionen *Ny politik för ett starkare filmland* (Prop. 2025/26:287) föreslår regeringen nya mål för den nationella filmpolitiken tänkta att träda i kraft den 1 januari 2027.

1.2 Målgrupp

Filmstrategin för Gotland berör alla som lever, bor och verkar på ön. Målgrupper är även offentlig verksamhet, näringsliv, civilsamhällets organisationer och övriga aktörer inom filmrelaterad verksamhet, nationellt och internationellt.

1.3 Syfte

Gotlands filmstrategi 2027–2032 syftar till att utveckla filmområdet på Gotland i harmoni med den nationella film- och kulturpolitiken och den regionala utvecklingsstrategin **Vårt Gotland 2040**. Gotlands filmstrategi 2027–2032 tar vid där den föregående slutade – med målet att, utifrån områdets utmaningar och möjligheter, ange en ny riktning och formulera mål för filmens fortsatta utveckling fram till 2032.

Strategin och de som genomför den ska stärka både professionella och amatörer, främja nätverkande och kompetensförsörjning och göra Gotland attraktivt som inspelningsplats och kulturarena. Alla gotlänningar ska ha tillgång till att skapa, uppleva och tolka film, med särskilt fokus på barn, unga och breddat deltagande.

2. Kulturpolitiska utgångspunkter

2.1 Nationell styrning

Region Gotlands filmstrategi beskriver regionala filmpolitiska prioriteringar i förhållande till den nationella film- och kulturpolitiken.

De nationella kulturpolitiska målen

De nationella kulturpolitiska målen som beslutades i riksdagen 2009 ska styra den statliga kulturpolitiken och vägleda kulturpolitiken i kommuner och regioner. De kulturpolitiska målen är följande:

- Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund.
- Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet.
- Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

Den nationella filmpolitiken

Den nuvarande nationella filmpolitiken utgår från propositionen *Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik* (2015/16:132) och har sju mål:

- Utveckling och produktion av värdefull svensk film sker kontinuerligt och i olika delar av landet.
- Allt fler ser värdefull film som sprids och visas i olika former över hela landet.
- Filmarvet bevaras, används och utvecklas.
- Svensk film sprids alltmer utomlands och kvalificerat internationellt utbyte och samverkan på filmområdet.
- Barn och unga har goda kunskaper om film och rörlig bild och ges möjligheter till eget skapande.
- Jämställdhet och mångfald präglar filmområdet.
- Filmen bidrar till att stärka yttrandefriheten och det offentliga samtalet.

I förslaget till ny filmpolitik *Ny politisk inriktning för ett starkare filmland* (Prop. 2025/26:287) föreslås att de nationella filmpolitiska målen ska bidra till att

- ett brett filmutbud av hög kvalitet skapas och visas i hela landet,
- svensk film lockar en stor publik nationellt och internationellt, och
- filmarvet bevaras och används.

Förslaget väntas träda i kraft 1 januari 2027.

2.2 Regional styrning

Den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 och Gotlands aktuella kulturplan har påverkat filmstrategins utformande. Utvecklingsstrategins övergripande vision är också vägledande för filmstrategin

Vårt Gotland 2040 – regional utvecklingsstrategi
Vårt Gotland 2040 syftar till en långsiktig hållbar regional utveckling för Gotland. Mål och inriktning sätts utifrån Gotlands förutsättningar och regionala prioriteringar, i samspel med mål på nationell och internationell nivå. Vårt Gotland 2040 syftar till bästa möjliga framtid för de som bor och verkar på Gotland och för alla som besöker vår ö.

Region Gotlands kulturplan 2025–2028
Kulturplanen berättar om Region Gotlands planer och mål för kulturområdet de närmaste fyra åren. Under perioden 2025–2028 ligger fokus på tio mål som ska utveckla kulturen på Gotland. Kulturplanen har tre inriktningar:

- Ett starkt och obundet konst- och kulturliv med hög kvalitet över hela Gotland
- Alla har möjlighet till eget skapande och delaktighet i kulturlivet
- Kulturen är en motor för samhällsutvecklingen

Varje inriktning innehåller ett antal mål. Region Gotland arbetar även efter principen om armlängds avstånd: Den politiska nivån beslutar om mål, riktlinjer och ekonomiska ramar medan kulturens konstnärliga innehåll överlåts till kulturlivets aktörer.

3. Vision och strategiska inriktningar

Gotland - en kreativ ö med plats för hela livet: Gotland är fylld av livskraft och kreativitet. Här kan människor och verksamheter utvecklas och bidra till en bättre värld. Här finns närhet och plats för alla delar av livet, i alla åldrar.

Denna övergripande vision för Gotland, är en vision även för Region Gotlands filmstrategi 2027–2032. För att uppnå visionen pekas tre strategiska inriktningar ut som åtföljs av ett antal mål.

3.1 Samverkan, innovation och kompetens

År 2040 finns en mångfald av kompetenser, verksamma på Gotland året runt. En god samverkan mellan öns filmaktörer utvecklar områdets infrastruktur så att resurser tas tillvara, skapar synergieffekter och bidrar till innovation. Utbildningsaktörer möter branschens behov av ny kompetens i en tid av snabb teknisk omställning. Blivande och yrkesverksamma filmare har goda förutsättningar att ta nästa steg i sin utveckling.

3.2 Identitet, engagemang och kritiskt tänkande

År 2040 är filmen på Gotland en självklar och levande del av Gotlands identitet. Filmens berättelser, miljöer och konstnärliga uttryck präglar bilden av ön och bidrar till samtal, sammanhang och stolthet. Filmkunnigheten är hög bland barn och unga, men också bland vuxna för att främja kritiskt tänkande, motståndskraft mot desinformation och kunskapen att både avkoda och förmedla audiovisuella budskap. Det gotländska filmarvet syns och används, engagerar och skapar delaktighet.

3.3 Hållbar film på Gotland

År 2040 stärker filmområdets hållbarhetsarbete Gotlands varumärke och attraherar filmproduktion. Nya arbetsmetoder och kompetenser synliggör Gotland som en miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar plats för filmproduktion och filmkultur. Filmen har en aktiv roll i omställningsarbetet för en hållbar tillväxt på Gotland.

4. Mål

Filmstrategins mål är Gotlands regionala filmpolitiska prioriteringar, i relation till de strategiska inriktningarna.

INRIKTNING 1: SAMVERKAN, INNOVATION OCH KOMPETENS

4.1 En fördjupad samverkan för filmen

Filmens infrastruktur är tillgänglig och utvecklas gemensamt. Kontinuerlig dialog förs med de gotländska filmaktörerna, vilket även omfattar aktörer inom näringsliv, offentlig sektor och civilsamhälle. Samverkan skapar nya synergier och ökar förståelsen för filmen som konstform.

4.2 Innovationsförmåga och nya arbetstillfällen

Filmområdet på Gotland präglas av relevant kompetens som tas tillvara och utvecklas utifrån individens och områdets behov. Utvecklingskedjans delar hänger ihop och skräddarsydda, kompetenshöjande insatser skapar innovationsförmåga, konstnärlig spets och arbetstillfällen.

INRIKTNING 2: IDENTITET, ENGAGEMANG OCH KRITISKT TÄNKANDE

4.3 Filmkunnigheten är hög och en del av Gotlands beredskap

På Gotland finns en hög nivå av filmkunnighet och förmåga till bildkritik. Insatser för att öka filmkunnigheten (som en del av medie- och informationskunnigheten) sker regelbundet och riktas till barn och unga men också allmänheten genom samverkan med relevanta aktörer.

4.4 Gotlands unika filmarv engagerar och ger internationellt avtryck

Filmen på Gotland är en självklar och levande del av det gotländska kulturarvet. Gotländsk film når allt fler genom biografer, nya visningsplatser och digitala plattformar. Filmarvet och öns unika inspelningsmiljöer synliggör Gotland lokalt och internationellt och skapar stolthet, platsutveckling och fotspårsturism.

INRIKTNING 3: HÅLLBAR FILM PÅ GOTLAND

4.5 Gotland är ett föredöme inom hållbar film

Hållbarhet är en integrerad del av filmens ekosystem på Gotland. Tack vare medvetna val, nya arbetssätt, vägledning och samverkan skapas en hållbar produktions- och arrangörsmiljö. Gotland har en aktiv roll i det nationella hållbarhetsarbetet.

5. Genomförande och uppföljning

5.1 Aktörer i samverkan

Region Gotlands filmstrategi och dess handlingsplan genomförs av flera filmaktörer i samverkan. De som omfattas av regional kulturfinansiering är Film på Gotland, Gotlands filmfond AB, Gotlands folkhögskola i Fårösund, Kulturskolan på Gotland, Gutegymnasiet, Wisbygymnasiet och Stiftelsen Bergmancenter på Fårö. Därtill finns också andra aktörer som utgör viktiga beståndsdelar i filmens ekosystem på ön; Stiftelsen Bergmangårdarna, Film Stockholm AB, biografer och filmstudios, filmskapare, filmarbetare och företag inom rörlig bild samt ideella organisationer, aktörer inom akademi, innovation och besöksnäring.

5.2 Handlingsplan

En handlingsplan åtföljer Region Gotlands filmstrategi. Handlingsplanen omsätter de övergripande målsättningarna i strategin till konkreta insatser för att nå önskad förflyttning. Handlingsplanen beskriver även vilka målgrupper och aktörer som berörs av respektive insats. Konkreta åtaganden skapar en tydlighet för de som ska genomföra handlingsplanen och bidrar till att tillgängliggöra och skapa kännedom om filmens betydelse för samhället, regionen och medborgaren. Handlingsplanen tar även hänsyn till Region Gotlands aktuella handlingsplan för kulturella och kreativa näringar.

5.3 Uppföljning

Gemensam uppföljning av filmstrategi och handlingsplan sker halvårsvis inom nätverket för Gotlands filmaktörer. Ansvar för samordning och redovisning ligger på den regionala kulturinstitutionen Film på Gotland. Återrapportering till nya kultur-och fritidsnämnden föreslås ske vid årsskiftet 2028/2029 och 2032.

